

for tilfredsstillende, og hvor der forestaar den paagjældende Del af Lovgivningen en gennemgribende Forandring; men ogsaa Preussen har allerede fra 1839 Bestemmelser om Børns Arbeide, hvilke i den seneste Tid ere gjorte gjældende for hele det tydske Rige, og lignende Forskrifter findes omtrent fra samme Tidspunkt truffet af den østerrigske Regjering. Andre Stater beskæftige sig for Tiden med den samme Opgave, som Belgien, Nederlandene, Schweiz, og det viser sig klart, at der foregaar en almindelig Bevægelse i Staternes Betragtning og Behandlingsmaade af disse Forhold, fra hvilken det neppe vil være rigtigt for den enkelte Stat at holde sig fjernet. Hvad særlig angaar de nordiske Stater, har Norge endnu ingen Lovbestemmelser om disse Forhold, hvorimod der i Sverrig i Frd. af 18. Juni 1864 foreligger forskjellige herhenhørende (i et Bilag hertil meddelte) Forskrifter om Anvendelsen af Børn og unge Mennesker under 18 Aar i Fabrikker, Haandværk eller anden Næring.

Naar Regjeringen har bestemt sig til ogsaa for Danmarks Bedkommende at tilstræbe en Lovgivning paa det her omhandlede Omraade, for hvilket der for Tiden ikke findes nogen anden almindelig Lovbestemmelse end den i Frd. 21. Marts 1800 § 16 indeholdte Forskrift, at Mestrene af Haandværkslæugene i Kjøbenhavn ikke maa bruge deres Læredrenge til sværere Arbeide, end deres Kræfter uden Skade for deres Helbred kunne taale, da maa Grunden hertil ikke søges i, at Misbrugene allerede nu her til Lands skulde være særdeles følelige. Vel kan der maasse i enkelte Retninger paavises Forhold, der ikke ere saa gunstige som ønskeligt for de der beskæftigede Arbeidere af de her omhandlede Kategorier, men i det Hele tør det vistnok antages, at der bestaar et humant Forhold mellem Arbeidere og Arbeidsgivere, og at der hos disse Sidstnævnte er Villighed til at raade Bod paa de Ulemper ved Arbeidernes Stilling, der komme til deres Kundskab. Paa den anden Side maa det imidlertid vel erindres, at medens den danske Industri hidtil kun har indtaget en lavere Rang i hele Landets Arbeidsvirksomhed, der hovedsageligt har været

optaget af Landbrugets forskjellige Grene, er der i alt Fald i enkelte Dele af Landet og i enkelte Retninger stet et betydeligt Opsving i Fabrikvirksomheden. Men naar et saadant i andre Henseender saa glædeligt Forhold indtræder, tør det med de Erfaringer for Die, der andensteds ere gjorte, neppe haabes, at alle Arbeidsgivere under det Tryk, som Konkurrencen mundgaelig lægger paa dem, altid frivilligen ville iagttage de Humanitetshensyn, der af Samfundet med Rette kunne fordres iagttagne ligeoverfor dets svagere Medlemmer, og der synes derfor at være af Grund tilstede til itide og inden endnu andre Tilstande have fastnet sig, — hvilke det da altid er forbundet med langt større Vanskelighed at forandre, — at lede Udviklingen hen i et for hele Samfundet ønskeligt Spor.

Som Grundlag ved Udarbejdelsen af nærværende Lovudkast have Forbilleder fra andre Stater men da navnlig den engelske Fabriklovgivning været benyttede, idet man dog ikke har undladt at tage de øvrige Landes Lovgivelser under Overbetæelse, overalt hvor disse væsentligen afvige fra denne, det oprindelige Mønster for og Kilden til dem alle. Men i det Hele taget vil det vistnok vise sig netop paa de Punkter, hvor væsentlige Afvigelser finde Sted, og hvor disse ikke ere begrundede i aldeles lokale Forhold, at der tilkommer den engelske Lovgivning Fortrinet, hvorfor der ogsaa viser sig en stedse voksende Tilbøielighed hos de fremmede Lovgivelser til at tilegne sig mere og mere af de engelske Institutioner, som ere de eneste, angaaende hvilke der foreligger virkelig fyldestgjørende Oplysninger om deres Virksomhed til at afhjælpe de Ulemper, der have fremkaldt de paagjældende Love.

Navnlig skal man allerede her fremhæve det for England karakteristiske Tilsyn med Fabriklovenes Overholdelse ved særlig dertil ansatte Inspektører, hvilket fra alle Sider betragtes som det virkningsfuldeste Led af den engelske Fabriklovgivning, og hvis Mangel mere end nogen anden Omstændighed har svækket Betydningen af de andre Landes herhenhørende Lovbestemmelser. Man maatte derfor anse det for aldeles urigtigt nu at stride til en Lovgivning om Arbeidet i Fa-